

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje ogólne

Nazwa przedmiotu i kod (wg planu studiów):	DIAGNOZA I TERAPIA DYSLEKSJI I DYSORTOGRAFII D1-27
Nazwa przedmiotu w j. ang.:	DIAGNOSIS AND THERAPY OF DYSLEXIA AND DYSORTHOGRAPHIA
Kierunek studiów:	PEDAGOGIKA
Specjalność/specjalizacja:	PEDAGOGIKA SPOŁECZNO – OPIEKUŃCZA Z TERAPIĄ PEDAGOGICZNĄ
Poziom kształcenia:	studia I stopnia
Profil kształcenia:	praktyczny (P)
Forma studiów:	studia stacjonarne / studia niestacjonarne
Obszar kształcenia:	nauki humanistyczne i społeczne (wg wykazu)
Dziedzina:	nauki humanistyczne i społeczne (wg wykazu)
Dyscyplina nauki:	pedagogika (wg wykazu)
Koordynator przedmiotu:	dr Małgorzata Wójcik

2. Ogólna charakterystyka przedmiotu

Przynależność do modułu:	kształcenie kierunkowe w zakresie drugiej specjalności
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	polski
Rok studiów, semestr:	III, 5
Forma i wymiar zajęć według planu studiów:	stacjonarne - zaj. audytoryjne 15 h, warsztaty 15 h
Interesariusze i instytucje partnerskie (nieobowiązkowe)	poradnia psychologiczno – pedagogiczna, szkoła podstawowa
Wymagania wstępne / Przedmioty wprowadzające:	diagnostyka pedagogiczna, psychologia rozwoju człowieka, wsparcie społeczne, komunikacja interpersonalna

3. Bilans punktów ECTS

Całkowita liczba punktów ECTS (wg planu studiów; 1 punkt =25-30 godzin pracy studenta, w tym praca na zajęciach i poza zajęciami):	3 (A + B)	stacjonarne
A. Liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela (kontaktowych, w czasie rzeczywistym, w tym testy, egzaminy etc) z podziałem na typy zajęć oraz całkowita liczba punktów ECTS osiągniętych na tych zajęciach	zajęcia audytoryjne –ćwiczenia zajęcia warsztatowe W sumie: ECTS	15 15 1 30 1
B. Poszczególne typy zadań do samokształcenia studenta (niewymagających bezpośredniego udziału nauczyciela) wraz z planowaną średnią liczbą godzin na każde i sumaryczną liczbą ECTS (np. praca w bibliotece, w sieci, na platformie e-learningowej, w laboratorium, praca nad projektem końcowym, przygotowanie ogólne; suma poszczególnych godzin powinna zgadzać się z liczbą ogólną)	przygotowanie do zajęć praca w bibliotece praca na platformie e-learningowej przygotowanie do kolokwium przygotowanie w formie pisemnej do zajęć warsztatowych (scenariusze zajęć terapeutycznych) oraz przygotowanie pomocy terapeutycznych W sumie: ECTS	15 10 5 7 20 57 2
C. Liczba godzin praktycznych/laboratoryjnych w ramach przedmiotu oraz związana z tym liczba punktów ECTS (ta liczba nie musi być powiązana z liczbą godzin kontaktowych, niektóre zajęcia praktyczne/laboratoryjne mogą odbywać się bez udziału nauczyciela):	35 godz. ćwiczeń plus praca na platformie i nad projektem końcowym (wraz z konsultacjami) – 30 godz.	- -

4. Opis przedmiotu

<p>Cel przedmiotu:</p> <p>Celem przedmiotu jest udostępnienie studentom podstaw wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych do diagnozowania dysleksji i dysortografii oraz planowania i organizowania procesu terapeutycznego. Oznacza to, że w toku zajęć zdobędą wiedzę o właściwościach dysleksji i dysortografii oraz w zakresie ich diagnozy i terapii. Wiedza ta będzie stanowić fundament nabywania umiejętności diagnozowania owych trudności oraz planowania i organizowania procesu terapeutycznego z zastosowaniem różnych podejść. W toku zajęć studenci będą również rozwijać pożądane kompetencje społeczne – samokontrolę, samooceny, współdziałanie w zespole oraz zasady etyki zawodowej w procesie diagnozy i terapii.</p>
<p>Metody dydaktyczne: opowiadanie, praca z tekstem, klasyczna metoda problemowa, ustna i pisemna burza mózgów, drama, gry dydaktyczne, pokaz połączony z przeżyciem, pokaz połączony z objaśnieniem, metody ćwiczebne, objaśnienie, mini-wykład, dyskusja, metody warsztatowe;</p>
<p>Treści kształcenia:</p> <p>Ćwiczenia (zaj. audytoryjne):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia organizacyjne – przedstawienie efektów kształcenia, ich sposobów weryfikacji, kryteriów i form zaliczenia. 2. Definicje dysleksji i dysortografii, jako specyficznych trudności w uczeniu się. Typy i

odmiany oraz ich charakterystyka.

3. Uwarunkowania procesu czytania, w tym specyficznych trudnościami w czytaniu.
4. Wczesna diagnoza ryzyka dysleksji - kryteria diagnostyczne i narzędzia badawcze.
5. Rozpoznawanie i identyfikacja specyficznych trudności w czytaniu i opanowaniu poprawnej pisowni. Rozpoznawanie tych trudności w warunkach szkolnych.
6. Diagnoza trudności w czytaniu i poprawnej pisowni – opis wybranych narzędzi do oceny czytania i poprawnej pisowni.
7. Terapia pedagogiczna i psychopedagogiczna w dysleksji i dysortografii – implikacje dla praktyki (np. zabawy usprawniające słuch fonematyczny, metoda werdykalna, kolory w terapii dysortografii, ćwiczenia czytania pseudowyrazów, różnicowanie głosek miękkich i zmiękczonech)

Zajęcia warsztatowe:

1. Ocena trudności w czytaniu i opanowaniu poprawnej pisowni – ćwiczenia praktyczne
2. Zajęcia terapeutyczne dla uczniów z dysleksją i dysortografią – wizyta w szkole. Analiza przypadków.
3. Etapy diagnozy specyficznych trudności, w zakresie dysleksji i dysortografii - ćwiczenia praktyczne na materiale badawczym, typowe dla środowiska szkolnego i domowego.
4. Planowanie i organizowanie procesu diagnostyczno - terapeutycznego w warunkach szkolnych i pozaszkolnych dla dzieci lub młodzieży z dysleksją i dysortografią albo jednym z nich. Wykorzystanie środków dydaktycznych i efektywnych podejść terapeutycznych.

5. Efekty kształcenia i sposoby weryfikacji

Efekt przedmiotu	Student, który zaliczył przedmiot (spełnił minimum wymagań)	Efekt kierunkowy
D2-24_K_W01, D2-24_K_W06, D2-24_K_W11, D2-24_K_W12 D2-24_K_W04, D2-24_K_W15	Wiedza: <ul style="list-style-type: none"> – Zdefiniuje pojęcia dysleksji, jej typy, rodzaje oraz pojęcie dysortografii z odniesieniem do specyficznych trudności w uczeniu się – Poda kryteria diagnostyczne i narzędzia dla rozpoznawania zjawiska dysleksji i dysortografii – Opisz w parze albo w zespole poznane, uporządkowane etapy procesu diagnostycznego dla dysgrafii – Poda poznane na zajęciach podejścia terapeutyczne dla dysgrafii 	K_W01, K_W06 K_W11, K_W12 K_W04, K_W15
D2-24_K_U04, D2-24_K_U02, D2-24_K_U06, D2-24_K_U08, D2-24_K_U12 D2-24_K_U11 D2-24_K_U13 D2-24_K_U14 D2-24_K_K01 D2-24_K_K03	Umiejętności: <ul style="list-style-type: none"> – W oparciu o materiał diagnostyczny wskaże przejawy dysleksji i dysortografii – Umiejętnie użyje gotowych narzędzi diagnostycznych dla pedagogicznej oceny trudności w czytaniu i opanowaniu poprawnej pisowni (wobec podanego materiału badawczego i w badaniach próbnych) – Postawi pedagogiczną diagnozę przypadku oraz zaproponuje odpowiednie postępowanie terapeutyczne 	K_U04, K_U02, K_U06, K_U08, K_U12 K_U11 K_U13 K_U14 K_K01 K_K03
D2-24_K_K01 D2-24_K_K03	Kompetencje społeczne <ul style="list-style-type: none"> – Współdziałając zgodnie w zespole przeprowadzi badania diagnostyczne stosując zasady etyki zawodowej – Sformułuje ocenę wykonanych przez siebie ćwiczeń w toku zajęć 	K_K01 K_K03

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia:
(np. dyskusja, gra dydaktyczna, zadanie e-learningowe, ćwiczenie laboratoryjne, projekt indywidualny/grupowy, zajęcia terenowe, referat studenta, praca pisemna, kolokwium, test zaliczeniowy, egzamin, opinia eksperta zewnętrznego, etc. Dodać do każdego wybranego sposobu symbol zakładanego efektu, jeśli jest ich więcej)

Lp.	Efekt przedmiotu	Sposób weryfikacji	Ocena formująca – przykładowe sposoby jej wystawienia poniżej	Ocena końcowa przykładowe sposoby jej wystawienia poniżej
1	D2-24_K_W01, D2-24_K_W11, D2-24_K_W12 D2-24_K_W04, D2-24_K_W15	Ocena wypowiedzi ustnych studenta, jego aparatu pojęciowego Pisemne prace studentów w grupach	Bieżąca, cząstkowa ocena na zajęciach; Samooceń i samokontrola	Końcowa ocena będąca konsekwencją ocen cząstkowych
2	D2-24_K_U04, D2-24_K_U02, D2-24_K_U06, D2-24_K_U08, D2-24_K_U12 D2-24_K_U11 D2-24_K_U13 D2-24_K_U14 D2-24_K_K01 D2-24_K_K03	Ćwiczenia praktyczne w parach lub zespołach - student dokona analizy materiału badawczego dla diagnozy zaburzeń i odpowiedniemu doborowi postępowania terapeutycznego	Wstępna, cząstkowa ocena umiejętności	Końcowa ocena umiejętności
3	D2-24_K_U04, D2-24_K_U02, D2-24_K_U06, D2-24_K_U08, D2-24_K_U12 D2-24_K_U11 D2-24_K_U13 D2-24_K_U14 D2-24_K_K01 D2-24_K_K03	Projekt badawczy Ćwiczenia praktyczne w parach, albo w zespołach	Ocena składowych postawy, umiejętności i wiedzy	Ocena końcowa

Kryteria oceny (oceny 3,0 powinny być równoważne z efektami kształcenia, choć mogą być bardziej szczegółowo opisane):

w zakresie wiedzy		Efekt kształcenia
Na ocenę 3,0	<ul style="list-style-type: none"> – z pomocą nauczyciela albo korzystając z własnych notatek przedstawi etiologię i przejawy dysleksji i dysortografii; – z pomocą nauczyciela przedstawi etapy postępowania diagnostycznego, z koncentracją na diagnozie pedagogicznej w środowisku szkolnym i domowym; – poda połowę poznanych na zajęciach rodzajów terapii pedagogicznej dla dysleksji i dysgrafii; 	D2-24_K_W01, D2-24_K_W04, D2-24_K_W09, D2-24_K_W11, D2-24_K_W12 D2-24_K_W15
Na ocenę 5,0	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie przedstawi etiologię i przejawy dysleksji i dysortografii; – uporządkowanie i szczegółowo przedstawi etapy badania dysleksji i dysortografii w środowisku szkolnym i domowym; 	

	– szczegółowo mówi większość poznanych w toku zajęć rodzajów terapii pedagogicznej, przeznaczonych dla dysleksji i dysortografii;	
w zakresie umiejętności		
Na ocenę 3,0	W oparciu o materiał diagnostyczny oraz badania próbne: <ul style="list-style-type: none"> – wskaże połowę przejawów dysleksji i dysortografii – użyje gotowych narzędzi diagnostycznych dla dysleksji i dysortografii (wobec podanego materiału badawczego i w badaniach próbnych) – z pomocą nauczyciela zaproponuje odpowiednie postępowanie terapeutyczne dla dysleksji i dysortografii 	D2-24_K_U02, D2-24_K_U04, D2-24_K_U06, D2-24_K_U08, D2-24_K_U11, D2-24_K_U12 D2-24_K_U13 D2-24_K_U14
Na ocenę 5,0	W oparciu o materiał diagnostyczny oraz badania próbne: <ul style="list-style-type: none"> – trafnie wskaże przejawy dysleksji i dysortografii – użyje gotowych narzędzi diagnostycznych dla dysleksji i dysortografii (wobec podanego materiału badawczego i w badaniach próbnych) – zaproponuje odpowiednie postępowanie terapeutyczne dla dysleksji i dysortografii 	
w zakresie kompetencji społecznych		
Na ocenę 3,0	<ul style="list-style-type: none"> – Współdziałając zgodnie w zespole przeprowadzi badania diagnostyczne stosując zasady etyki zawodowej – Z pomocą nauczyciela przeprowadzi samokontrolę i samoocenę wykonanych przez siebie ćwiczeń w toku zajęć 	D2-24_K_K01, D2-24_K_K03 D2-24_K_K05
Na ocenę 5,0	<ul style="list-style-type: none"> – Współdziałając zgodnie w zespole przeprowadzi badania diagnostyczne stosując zasady etyki zawodowej – W zespole przeprowadzi samokontrolę i samoocenę wykonanych przez siebie ćwiczeń w toku zajęć 	
Kryteria oceny końcowej: <ul style="list-style-type: none"> – aktywność za zajęciach, ocena ćwiczeń w parach i zespołach nad materiałem badawczym – projekt badawczy (badania próbne) 		
Zalecana literatura: Podstawowa: Bogdanowicz M., Kalka D., Krzykowski G., <i>Ryzyko specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu: dysleksji, dysortografii i dysgrafii: Skala Ryzyka Dysleksji wraz z normami dla klas I i II</i> , Harmonia, Gdańsk 2011. Barbara Zakrzewska, <i>Trudności w czytaniu i pisaniu. Modele ćwiczeń</i> , WSiP, Warszawa 1996. Bogdanowicz M., A.Bućko, R.Czabaj, <i>Modelowy system profilaktyki i pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom z dysleksją</i> , Wyd. Ped. Operon, Gdynia 2008. Włodek-Chronowska Jadwiga, red. <i>Terapia pedagogiczna</i> , Wyd. UJ, Kraków 1993.		
Uzupełniająca: Baran J., <i>Pierwsza pomoc dla uczniów z dysortografią: zestaw ćwiczeń dla dzieci z nasilonymi trudnościami w nauce pisowni polskiej: różnicowanie głosek miękkich i zmiękczonych</i> , Harmonia, Gdańsk 2009. Bobrowska A., <i>Kolory w terapii dysortografii</i> , Edukacja i Dialog, 2002, nr 1. Bogdanowicz Marta, Anna Adryjanek, Małgorzata Rożyńska, <i>Uczeń z dysleksją w domu</i> , Wyd.Ped. Operon, Gdynia 2007. Bogdanowicz Marta, Anna Adryjanek, <i>Uczeń z dysleksją w szkole</i> , Wyd.Ped. Operon, Gdynia 2004.		

Jastrząb J., *Jak przygotować konspekt zajec terapii pedagogicznej dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu*, Wychowanie na co Dzień, 2005, nr 12,
 Kamińska D., Slezak-Stachulak A., *Dobasoli do kanuka: wiczenia czytania pseudowyrazow dla dzieci z dysleksją*, Harmonia, Gdańsk, 2011.
 Łockiewicz Marta, Katarzyna Maria Bogdanowicz, *Dysleksja u osób doroslych*, Impuls, Kraków 2013.
 Oszwa Barbara, *Dziecko z zaburzeniami rozwoju i zachowania w klasie szkolnej. Vademecum nauczycieli i rodziców*, Impuls, Kraków 2007.
 Sawa Barbara, *Jeżeli dziecko źle czyta i pisze*, WSiP, Warszawa 1999.
 Szymczak-Jurkowska E., Figurska M., Swietlik E., *Jak pracować z dzieckiem z trudnościami w czytaniu i pisaniu?*, Wszystko dla Szkoły, 2001, nr 7/8.

Informacje dodatkowe:

Dodatkowe obowiązki prowadzącego wraz z szacowaną całkowitą liczbą godzin:
Przygotowanie zadań do ćwiczeń – 10 godzin
Konsultacje – 5 godzin
Poprawa projektów – 10 godz.
Praca na platformie – 10 godz
W sumie: 35 godzin